

Motion till riksdagen 2008/09:N430

av **Tomas Eneroth m.fl. (s)**

Utgiftsområde 21 Energi

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Vattenfall ska ha en ledande roll i energiomställningen i Sverige.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Vattenfall ska vara en strategisk partner till basindustrin.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska klarlägga och förtydliga innebörden i Vattenfall AB:s uppdrag och därigenom minska utrymmet för olika tolkningar.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att höja målet för minskad energianvändning i boendet till år 2020.¹
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vita certifikat.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om drivmedelscertifikat.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för ökad energieffektivisering.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett branschprogram för vindkraftsindustrin.
9. Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med förslag till åtgärder för att stärka elöverföringskapaciteten.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för att öka konkurrensen på elmarknaden.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inrättandet av en elombudsman.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utbyggnad av överföringskapacitet ska koncentreras till den nordiska elmarknaden.

Fel! Okänt namn på

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Fjärrvärmenämnden ska pröva fjärrvärmeprisets skälighet.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en utredning i syfte att se över möjligheterna till att skynda på sammankopplingen av olika fjärrvärmesystem.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om användningen av torv i energisystemet.
16. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 21 Energi enligt uppställning:

Anslag	Regeringens förslag	Anslagsförändring
Utgiftsområdesram		+320
1:2 Regionala och lokala insatser för energieffektivisering		+100
1:3 Insatser för uthållig energianvändning		-115
1:5 Energiforskning	255	+200
1:13 Energiteknik	100	-100
(Nytt anslag) Fasa ut olja och kol i industrin		+100
(Nytt anslag) Testmarknader för ny energiteknik		+135

¹ Yrkande 4 hänvisat till CU.

Motivering

Jordens klimat har under årmiljonerna alltid växlat, genom naturens egen dynamik. Det dramatiskt nya för vår tid är att mänskligheten påverkar dessa storskaliga skeenden. Den globala medeltemperaturen har höjts med cirka 0,8 grader Celsius mellan år 1900 och år 2006 och den stiger nu med knappt 0,2 grader per årtionde. Orsaken till klimatkrisen är framförallt människans utsläpp av växthusgaser, men också skövling av skog och förändringar av markanvändning.

Klimatfrågan är vår tids ödesfråga. Om temperaturen fortsätter att stiga i samma takt som nu kommer det att leda till allvarliga konsekvenser för livet på jorden. Smältande glaciärer, stigande havsvattennivåer och ökad torka, regn eller blåst hotar många av världens ekosystem. Djur- och växtarter riskerar att dö ut och människors möjligheter till försörjning riskerar att försvinna. Redan nu minskar skördarna på många håll i redan fattiga och utsatta regioner.

Forskare har visat att världen – för att undvika att klimatförändringarna skenar iväg – måste hejda den globala medeltemperaturökningen till maximalt två grader i förhållande till förindustriell nivå. FN:s klimatpanel IPCC visar att om det målet ska nås så måste de globala utsläppen börja minska senast år 2015. Till 2050 måste de globala utsläppen halveras. Vi behöver agera nu.

Flera studier, däribland den internationellt erkända Sternrapporten, har dessutom visat på de ekonomiska vinsterna av att inte vänta. Det blir betydligt mer kostsamt i längden om vi skjuter upp de nödvändiga åtgärderna.

Vi socialdemokrater vill bygga ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle, där människors livskvalitet kan öka utan att det skadar vår gemensamma miljö. Vi vill stimulera en dynamisk tillväxt som samtidigt är hållbar. Dagens tillväxt ska inte ske på bekostnad av framtida generationers möjligheter att leva ett gott liv. Välfärd och möjligheter ska komma alla till del. Det kräver solidaritet mellan människor och mellan generationer.

Solidariteten måste också vara global. Det är de rika länderna som står för den absoluta merparten av utsläppen av växthusgaser och det är de fattiga länderna som drabbas hårdast av klimatförändringarna.

I genomsnitt släppte länderna i den industrialiserade världen år 2004 ut växthusgaser motsvarande cirka 16 ton koldioxid per person och år; siffran för utvecklingsländerna var cirka fyra ton, alltså fyra gånger lägre. Om hela världen hade den resursförbrukning som vi har i Sverige skulle det behövas 3,4 jordklot för att försörja jordens befolkning. Om resursförbrukningen i stället låg på den amerikanska nivån skulle det krävas fem jordklot. Det är alltså uppenbart att de rika länderna måste ta det största ansvaret för att minska klimatutsläppen.

Omställningen kommer att ställa krav på oss. Den blir inte enkel. Det krävs förändringar i det sätt vi lever och det krävs en tydlig och radikal politik. Vi behöver göra av med mindre energi, använda nya miljövänliga och effektiva bränslen och tekniker och återvinna det vi förbrukar. Vi behöver se över hur vi reser, bor och handlar.

Fel! Okänt namn på

Förändringarna rymmer samtidigt stora möjligheter. De kan fungera som drivkrafter för en positiv utveckling, inte minst ekonomiskt. Investeringar i ny effektiv miljö- och klimatvänlig teknik stärker företagens konkurrenskraft, skapar nya företag och ökad potential för handel och exportintäkter. Genom att Sverige går före i omställningen kan våra företag bli världsledande i att utveckla den teknik och företagsstyrning som världen efterfrågar i kampen mot klimatförändringarna. Det land som sist genomför de nödvändiga energiomställningarna är det som förlorar. Det måste köpa sin teknik och erfarenheter dyrt från andra.

Vi vill klara omställningen genom investeringar. Med ambitiösa klimatinvesteringsprogram jämte kostnadseffektiva ekonomiska styrmedel och tydlig lagstiftning kommer vi inte enbart att klara klimatmålen, vi kommer också att kunna utveckla svenskt näringsliv.

För oss är det uppenbart att marknaden ensam inte klarar klimatomställningen. Med rätt styrinstrument kan marknaden utgöra en positiv kraft i att utveckla ny teknik och bygga ett hållbart samhälle.

Klimatomställningen rymmer också ett viktigt fördelningspolitiskt perspektiv. Det är gruppen med de högsta inkomsterna som står för de största utsläppen per person. För oss socialdemokrater är det viktigt att klimatomställningen sker efter bärkraft.

Den europeiska unionen är ett unikt samarbete där länderna gemensamt kan fatta bindande beslut om klimat och miljö. Vi socialdemokrater vill driva på politiken i EU för att unionen på alla politikområden ska ta ett större klimatansvar. EU ska gå före i omställningen och vara en drivande kraft i de internationella klimatförhandlingarna.

Regeringens passivitet hotar energiomställningen

För att värna vårt klimat och säkra vår energiförsörjning vill vi socialdemokrater bryta Sveriges oljeberoende till år 2020. Då ska inte olja behövas för att värma våra hus och ingen bil ska vara ensidigt hänvisad till bensin eller diesel. Då ska vi kraftigt ha ökat vår förnybara energiproduktion och förbättrat vår förmåga att effektivt använda vår energi. De två största utmaningarna är att generellt öka energieffektiviseringen i samhället och samtidigt bryta oljeberoendet i vägtrafiksektorn, som till 97 procent är oljebaserad. Därför vill vi fortsätta föra en aktiv och framtidsinriktad energi- och klimatpolitik.

En fortsatt progressiv energi- och klimatpolitik är också en förutsättning för att Sverige ska behålla sin goda konkurrenskraft. Energianvändningen måste i ännu högre grad bygga på förnybara energikällor och energianvändningen effektiviseras ytterligare.

Mot den bakgrunden ser vi socialdemokrater med oro på regeringens ovilja till en aktiv energi- och klimatpolitik och nationella åtgärder. Istället för nödvändiga initiativ avslöjade årets statsbudget ytterligare en klimatbluff från regeringen. Anslag döps om och pengar flyttas mellan olika poster i syfte att få dem att framstå som nysatsningar. Det är oseriöst. Det krävs nya resurser om Sverige ska behålla ledartröjan i energiomställningen. Anslagen till ener-

gipolitik minskar jämfört med 2008 års nivåer med sammanlagt 797 miljoner kronor de kommande tre åren. Energieffektiviseringen i form av stöd och rådgivning åt hushåll och företag permanentas på en låg nivå, 30 miljoner kronor under vad som gällde 2006. Det nyvaknade intresset för kommersialiseringen av energiteknik motsvaras tyvärr inte heller av ett resurstillskott som skulle kunna kompensera två års passivitet. Sammantaget är det tydligt att regeringen inte förmår att prioritera energipolitiken långsiktigt. Nu krävs istället kraftfulla åtgärder och tydliga besked om riktningen framöver.

Energipolitik för konkurrenskraft och nya jobb

Vår långsiktiga vision är att hela vår energiförsörjning ska baseras på förnybar energi. För detta krävs långsiktiga styrmedel och en kraftig satsning på energiforskning och investeringar i ny energiteknik. En fortsatt satsning på den förnybara energin är nödvändig och ambitionen för de gröna certifikaten måste utökas för att ge plats för bland annat vindkraftsutbyggnaden. På sikt vill vi också införa ett system med drivmedelscertifikat för att stimulera produktionen av andra generationens förnybara drivmedel.

Våra förslag innebär en kraftigt accelererad takt i energieffektiviseringsarbetet. Det innebär en kraftigt ökad efterfrågan på energitjänster av olika slag. Detta minskar inte bara energiförbrukningen utan skapar också kvalificerade arbetstillfällen.

Den moderatstyrda regeringens passivitet är oroande. Den moderatstyrda energikommissionen har lamslagit istället för att ge långsiktighet. En blocköverskridande överenskommelse är nödvändig och vi har därför bjudit in samtliga riksdagspartier till breda energisamtal.

Ökat utrymme för ny förnybar energi i elcertifikatssystemet. För att möjliggöra utbyggnaden av förnybar el är det nödvändigt med en successivt höjd ambition i elcertifikatssystemet. En bedömning är att 30 TWh ny förnybar el kan tillföras energisystemet till 2020 och för att möjliggöra detta skulle kvoterna i certifikatssystemet behöva höjas till cirka 25 procent år 2020.

Forsknings- och investeringsprogram. Energiforskningen måste öka kraftigt. Avgörande är också att forskningen i större utsträckning kan kommersialiseras och resulterar i nya produkter, exportmöjligheter och arbetstillfällen. Steget mellan pilot- och demonstrationsanläggningar och fullskalig produktion av exempelvis andra generationens biodrivmedel ska därför underlättas. Här ska staten ta ett större ansvar. Projekt som kan komma ifråga för statligt riskkapitalengagemang är till exempel vågkraftsprojekt, anläggningar för andra generationens förnybara drivmedel eller utvecklingen av nya solceller, elöverföringsteknik eller alternativ motorutveckling. Vi föreslår genomförande av ett nytt biogasprogram samt ett återinförande av klimatinvesteringstöden i syfte att dels skynda på klimatomställningen, dels stimulera efterfrågan på ny klimateffektiv teknik.

Kommersialiseringen av miljöteknik ska underlättas. Tillgången på riskkapital inom energisektorn måste förbättras. Steget från forskning till färdig produkt underlättas. Affärsutvecklings- och energikompetens ska giftas

Fel! Okänt namn på

samman. Ett viktigt komplement är också tillskapandet av teknikdrivande testmarknader för andra generationens biodrivmedel, fordonsteknik för hybrider samt utprovning av exempelvis laddnings- och tankningsinfrastruktur.

Stärk Sveriges export av miljöteknik. Det finns en stor potential för ökad svensk miljöteknikexport inom många tillväxtmarknader. Vi vill att staten, i samarbete med företagen inom miljötekniksektorn, ska främja svensk miljöteknikexport. På så sätt kan vi dra fördel av att Sverige går före i klimatomställningen och skapa nya jobb. Satsningarna bör göras inom bioenergi, vattenrening, uppvärmning och avfallshantering – fyra områden där svenska företag redan ligger i framkant. Vi avsätter 15 miljoner kronor till denna särskilda exportsatsning.

Släpp vindkraften loss! Vi vill genomföra ett branschprogram för vindkraftsindustrin tillsammans med forskare, näringsliv, myndigheter och fackliga företrädare. Målet är en rejäl tempohöjning för vindkraftsutbygganden både på land och till havs. Men det förutsätter också kraftfulla politiska åtgärder för att undanröja kvarvarande hinder för vindkraftsutbyggnad. Bland annat är en enklare tillståndsprocess för vindkraft en nödvändighet. Vindkraftsetableringar ska inte samtidigt prövas gentemot både miljöbalken och plan- och bygglagen. Ett första steg att underlätta för investerare och projektörer kan vara en myndighetsgemensam webbportal. På sikt förutsätter vindkraftsutbyggnaden också en förstärkt överföringskapacitet. Vi anser därför att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag till åtgärder för att stärka denna.

Energieffektivisering

Fokus på effektivare användning vid sidan av tillförsel på elmarknaden ger bättre miljö, lägre elkostnader och bättre familjeekonomi. Socialdemokraterna tog i regeringsställning viktiga steg för att stimulera alla samhällssektorer att arbeta med lönsam energieffektivisering. Men detta arbete har inte fått någon fortsättning av den moderatstyrda regeringen, tvärtom har insatserna för energieffektivisering minskat och energieffektiviseringen har saktat in. Detta är mycket olyckligt då många åtgärder för energieffektivisering förblir ogenomförda trots att de betalar av sig redan på kort sikt. Till stor del beror detta på okunskap samt att energiförbrukningen för många ofta är en mindre del av de totala kostnaderna.

Klimatbonus för bostäder. En stor del av energianvändningen sker i våra bostäder, och här har också den tekniska energieffektiviseringspotentialen bedömts vara mycket stor. Vi anser därför att såväl Sveriges generella nationella mål till 2020 som det mål som gäller energianvändningen i bostäder bör höjas från 20 till 30 procent till år 2020 i förhållande till förbrukningen år 2006. Utan styrmedel och en aktiv politik riskerar en mycket stor del av energieffektiviseringarna dock att inte bli av. Högre krav måste ställas på nybyggen men förbättringar måste också göras i befintliga hus. Den socialdemokratiska regeringen införde flera styrmedel för att påskynda den processen. Nu

vill vi gå vidare genom att ytterligare stödja investeringar i klimatsmarta lösningar för bostäder. Därför anslår vi 300 miljoner kronor per år i två år för att stödja investeringar i klimatsmarta lösningar för bostäder till ett nytt teknikneutralt stöd där fastighetsägare ska kunna ansöka om en klimatbonus på 30 procent av investeringskostnaden för. Stödet ska ges utöver redan befintliga stöd för att ytterligare förstärka incitamenten.

Klimatrådgivning åt hushåll och företag. Vi vill bygga ut energi- och klimatrådgivningen kraftigt. Verksamheten med kommunal energi- och klimatrådgivning ska utökas. Fler hushåll och företag ska erbjudas hjälp. Fler energirådgivare ska utbildas. Fler utbildningar i energieffektivisering ska anordnas. Offentliga lokaler ska fungera som testmarknader för utprovningen av ny teknik. Nya verktyg och metoder för energieffektivisering ska tas fram. Men stöd och råd ska fler kunna minska sin energiförbrukning och få mer pengar över till annat. Oavsett var man bor ska man alltid ha tillgång till en kompetent och oberoende rådgivning. Även företag ska omfattas av denna service. Vi vill dessutom kraftsamla stödet till kommersialiseringen av ny energiteknik, teknikupphandling och testmarknader till ett anslag. Detta nya anslag kompletterar och ska samordnas med klimatbonusen, klimatinvesteringsprogrammen, det nya biogasprogrammet samt de kraftigt ökade resurserna till energiforskning. Vi vill också att den kraftigt utbyggda energi- och klimatrådgivning som vi föreslår särskilt ska främja ny energiteknik. Sammantaget innebär detta en ökad efterfrågan på ny energiteknik och skapande av viktiga referensmarknader för nya klimatsmarta produkter och svenska företag.

Vita certifikat ska införas senast 2012. Vi vill ge elkunderna återbäring på de höga energipriserna och att den som vill investera i klimatsmart uppvärmning eller i att minska sin förbrukning ska få stöd med det. Därför vill vi införa vita certifikat. Genom dessa åläggs elleverantörer att effektivisera motsvarande en viss procent av den mängd el de säljer. Företaget kan antingen genomföra åtgärderna själva eller köpa intyg, vita certifikat, av någon annan, till exempel ett bostadsbolag, som har minskat elanvändningen i motsvarande grad. De vita certifikaten ska minska onödig energianvändning och utnyttja den nya energismarta tekniken där möjligheterna finns. Det leder till ett snabbare effektiviseringsarbete. Investeringarna i effektivare och klimatvänligare elanvändning kommer att ta fart och hushållens förbrukning kommer därmed att sjunka. Fastighetsbolagen får starka incitament att minska elförbrukningen.

Fasa ut kol och olja i industrin. Fortfarande används betydande mängder kol och olja i industriella processer och uppvärmning av industrilokaler. För att stimulera övergången till miljövänligare energikällor vill vi att staten ska inrätta ett nytt investeringsprogram hos Energimyndigheten, ett program för minskad oljeanvändning inom industrin (PFO). Programmet ska utformas enligt samma modell som det framgångsrika programmet energieffektivisering inom energiintensiv industri (PFE). Genom programmet kan rådgivning och maximalt en tredjedel av företagets investeringskostnader finansieras. Under 2009 kommer vi att avsätta 100 miljoner kronor till PFO.

Fel! Okänt namn

En väl fungerande elmarknad med konsumenten i centrum

Hur väl elmarknaden fungerar är en avgörande faktor för energiomställningen – men också för ekonomin i stort, för jobben, konkurrenskraften och industrin. Tillförsel av ny, förnybar, energi verkar prispressande på sikt. Insatserna för ökad energieffektivisering förbättrar likaså elmarknadens funktion. Den koncentration och konkurrensbrist Sverige upplever på elmarknaden måste brytas. Även elmarknadens aktörer mår väl av tydliga spelregler. Därför är det nu också hög tid för nya initiativ för att komma till rätta med elmarknadens brister. Vi vill därför inom ramen för våra energiforskningsanslag intensifiera forskningen kring elmarknadens funktionssätt i syfte att föreslå verksamma åtgärder. Vi vill också inrätta en elkundsombudsman som ett effektivt och oberoende ombud som företräder kunderna med råd och vid tvister. Vi vill också, om nödvändigt via lagstiftning, begränsa elbolagens möjligheter att teckna dyra tillsvidareavtal, förenkla fakturorna och ge kunderna ökat inflytande över sin egen konsumtion. Vi vill begränsa samägandet av kärnkraften och åtgärda konkurrensproblemen inom vattenkraften. Vi vill underlätta för nya aktörer att komma in på elmarknaden genom en effektiv och tydlig tillståndsprocess och vi vill effektivisera elbörsen genom en uppdelning i två marknader. Vi vill också skärpa övervakningen av elmarknaden genom bättre samarbete över landgränserna och genom bättre dialog mellan ansvariga myndigheter. Ytterligare utbyggnad av överföringskapacitet ska koncentreras till den nordiska elmarknaden. Sammankoppling med övriga europeiska marknader förutsätter ett elöverskott genom betydande satsningar på förnybar energi samt ytterligare sammankoppling mellan marknaderna på kontinenten.

Fungerande fjärrvärmemarknader villkor för fortsatt omställning

Fjärrvärmens utbyggnad inleddes i slutet av 1940-talet i Sverige och har sedan dess pågått kontinuerligt. Under 2006 distribuerades drygt 47 TWh fjärrvärme. Av denna mängd användes ungefär 60 procent för uppvärmning av bostäder, 30 procent för uppvärmning av servicesektorns lokaler och 10 procent för värmebehov inom industrin. Fjärrvärme utgör i dag den dominerande uppvärmningsformen på centralorten i mer än 240 av totalt 290 kommuner i landet. Omkring 48 procent av det totala uppvärmningsbehovet för bostäder och lokaler tillgodoses av fjärrvärme. Den största utbyggnaden av fjärrvärme sker i dag i småhusområden. Ännu täcker fjärrvärme bara 9 procent av uppvärmningsbehovet i småhus.

Det finns en stor potential för ökad elproduktion i fjärrvärmearläggningarna. Trots att nära hälften av all uppvärmning kommer från fjärrvärmens produceras endast 6 procent av vår el i kraftvärme. Av de drygt 160 värmeverk som idag framställer fjärrvärme utnyttjar bara vart fjärde möjligheten att samtidigt producera el. Om vi skulle nå upp till den finska nivån skulle vi genom de

Fel! Okänt namn på

redan befintliga fjärrvärmenäten, enligt Svensk Fjärrvärme, kunna öka kraftvärmeproduktionen från dagens cirka 7 TWh till drygt 20 TWh.

Fjärrvärme har en viktig roll i omställningen av energisystemet. Den utbyggnad som skett av fjärrvärmen har bidragit till ett kraftigt minskat oljeberoende, ett effektivare energiutnyttjande, en allt högre användning av förnybara bränslen, en förbättrad tätortsmiljö och minskade utsläpp av klimatpåverkande gaser. Genom olika former av energipolitiska omställningsstöd främjas en utbyggnad av fjärrvärme.

Fjärrvärmen är en svensk framgångssaga som tack vare en mängd goda exempel i svenska kommuner nu även går på export till länder som bygger upp eller om sina energisystem. Potentialen är stor. Även i Sverige fortsätter nu utbyggnaden med allt mer finförgrenade nät och de gröna certifikaten som den socialdemokratiska regeringen införde har också stimulerat en kraftig ökning av elproduktionen genom att värmeverk byggts om till kraftvärmeverk som förutom värme också producerar el. Men det finns också orosmoln, varav det faktum att prissättningen sker helt fritt på en monopolmarknad är det mest påtagliga.

Eftersom fjärrvärmeföretagen alla har monopol på sin respektive lokala fjärrvärmemarknad finns alltid en risk för att prissättningen inte är optimal. Oavsett om prissättningen går rätt till eller inte är själva misstanken om att priset skulle kunna vara eller komma att bli oskäligt tillräckligt för att avskräcka nya kunder från att investera fast sig hos en monopolleverantör. Kombinationen av monopol med fri prissättning och i vissa fall mycket generösa bonusprogram leder dessutom till att förtroendet för fjärrvärmeföretagen riskerar att försvagas. De senaste årens prisutveckling har också varit kraftig, vilket redovisas tydligt i den s.k. Nils Holgersson-undersökningen som bostadsorganisationerna Sabo, HSB, Fastighetsägarna, Riksbyggen och Hyresgästföreningen genomfört. Konkurrensverkets rapport om konkurrensen i Sverige 2006 understryker också indikationer på att företagen utnyttjar sin dominerande ställning. Tillsammans riskerar detta att hota den fortsatta utbyggnaden av fjärrvärmen, vilket skulle vara ett allvarligt bakslag för klimatomställningen.

Därför vill vi låta Fjärrvärmenämnden pröva också prissättningens skälighet. Prisprövningen skulle till exempel kunna baseras på av parterna gemensamt fastställda principer samt likt prövningen av elnätsavgifternas skälighet göras i efterhand. Av stor vikt är också att prisprövningen också kopplas till sanktioner. Kriterier för dessa kan utvecklas i samråd med parterna. Fjärrvärmenämndens arbete med prisprövningen bör påbörjas skyndsamt – frånvaron av prisprövning riskerar att försämra förtroendet för fjärrvärmen och därmed förutsättningarna för angelägen fortsatt utbyggnad. Utvecklingen av Fjärrvärmenämndens arbete bör dessutom följas noga av regeringen och inom ett år från fjärrvärmelagens ikraftträdande bör regeringen återkomma till riksdagen med en redogörelse för utvecklingen.

Fel! Okänt namn

Vattenfall

Vattenfall AB är statens största helägda bolag. Koncernen består av flera hundra bolag i bland annat Sverige, Danmark, Tyskland och Polen. Koncernen har cirka 32 000 anställda. År 2007 omsatte koncernen över 140 miljarder kronor.

Enligt regeringens ägarpolicy ska bolaget verka under marknadsmässiga villkor, vilket innebär att Vattenfall agerar på en konkurrensutsatt marknad. Samtidigt ställer staten som ägare bland annat krav på avkastningens och utdelningens storlek. Vid bolagsstämman i april 2005 förtydligade den socialdemokratiska regeringen tillsammans med samarbetspartierna Vänsterpartiet och Miljöpartiet Vattenfalls uppdrag genom ett tillägg i bolagsordningen. En bolagsordning är ett aktiebolagsrättsligt bindande styrdokument som en bolagsstyrelse är förpliktad att lyda. Tillägget har följande lydelse: "Bolaget ska inom ramen för kravet på affärsmässighet vara det ledande företaget i omställningen till en ekologisk och ekonomisk uthållig svensk energiförsörjning ..."

Vi vill att Vattenfall ska vara ett verktyg i energiomställningen. Vattenfall kan rätt använt kraftfullt bidra till omställningen av det svenska energisystemet. Vi anser att de nuvarande ambitionerna för investeringar i förnybar energi bör höjas samt att Vattenfall också tar ett större ansvar för investeringar i ny teknik, i pilot- och demonstrationsanläggningar för förnybara energikällor och i effektivare elöverföring. Vattenfall ska vidare enligt vår mening vara en strategisk partner till basindustrin och kunna erbjuda sina industrikunder konkurrenskraftiga energipriser. Det är i dag uppenbart att tillägget till bolagsordningen kan tolkas på flera sätt.

Vattenfall tolkar idag, enligt en granskning från Riksrevisionen, begreppet "ledande" i bolagsordningen som att bolaget ska vara den aktör som producerar mest förnybar energi. Vi vill därför här betona vikten av en bredare innebörd av Vattenfalls uppdrag som gör att bolaget även ska minska sina totala koldioxidutsläpp och ligga i framkanten för forskning och teknikutveckling inom förnybar energi. Bolagsordningen bör därför förtydligas även i detta syfte.

Torv

Torv är en delvis fossil energikälla, men i Sverige finns redan stora arealer utdikade torvmossar som i dag läcker stora mängder växthusgaser. Dessa utdikade mossar bör kartläggas, och utifrån en bedömning av den totala påverkan på klimatet användas i vårt energisystem under en övergångstid. Ytterligare utdikning har däremot en negativ miljöpåverkan och bör därför inte bli aktuell.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 7 oktober 2008

Tomas Eneroth (s)

Carina Adolfsson Elgestam (s)

Eva-Lena Jansson (s)

Börje Vestlund (s)

Karin Åström (s)

Alf Eriksson (s)

Renée Jeryd (s)

Krister Örnfäder (s)